

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET.

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

MARGARETA.

PRINCESSA AF SVERIGE. HERTIGINNA AF SKÅNE.

Teckning för Idun af B. Kronstrand.

TILL FURSTEBRUDEN.

NYSS GRÖNA skånska bokars sus
dig välkomsthälsning sände,
och Smålands fura, född i grus,
sin stam i solglöd tände.
Och smärta sörmlandsbjörkars tyll
för julibrisen yrde,
när genom skärgårdens idyll
du in mot Stockholm styrde.

I glans låg Sveriges hufvudstad —
en svan på blåa vågor . . .
Hvar flagg i topp och kanonad —
ett spel af färg och lågor!
Ur landets barm »välkommen» steg
och bars på allas tunga
från berg och däld, från skog och teg
mot furstebruden unga.

Nu slår ditt hjärta snabba slag
af jubel och förväntan,
och lyckan smyger i din dag
som sol i furugläntan.
Ditt öga dricker idel ljus,
det sjunger i ditt sinne,
och pelarburet står ditt hus
med blom kring mur och tinne.

Ja, se ditt land, din framtids bygd
med linjer mjuka, stela,
där livets sammansatta brygd
du med ditt folk skall dela!
Än skimrar allt i sommarns dräkt,
men den skall mörkret råna,
och ljum och doftung sommarfläkt
som köldhvas nordan dåna.

Ett köldens folk vi nämnas ock
med ålderdom i blodet,
en trög och splittrad mänskoflock,
som tappat ungdomsmodet.
Det sägs vårt sinne rostigt är
af fredens rost från svärdet,
och att den torfva, som oss bär,
för oss förlorat värdet.

Kanhända har det varit så —
 en tid af kvalmig dvala;
 men nu har hafvet börjat gå
 och stormens tordön tala!
 Och nyss, när öfver stålblå ström
 du gled oss mot, prinsessa,
 en fläkt af ungdom, dåd och dröm
 flöt sval mot Sveriges hjassa.

Vi sträcka våra händer ut
 emot din ungdoms skärhet.
 När tystnat har all festsalut,
 vi komma i din närhet
 och läsa i ditt ögas vår
 det goda, som vi bida:
 att du i kärlek oss förstår
 invid din makes sida.

Vi vilja, att du varda skall
 symbolen för det unga,
 som nu bland oss, ur tidens svall,
 har vunnit röst och tunga.
 Och att bli älskad af vårt land,
 du har så lätt, furstinna,
 om blott du trycker varmt vår hand
 som människa och kvinna!

ERNST HÖGMAN.

HERTIGPARETS AF SKÅNE INTÅG I STOCKHOLM.

EN HYLLNING, hvars motstycke i festlig glans, i hjärtlig glädjestämning och tillslutning från alla samhällslager vi tillföreknappast skådat, blef prins Gustaf Adolfs och hans unga bruds intåg i vår hufvudstad. Redan i Köpenhamn började hemkomsthälsningarna, trots den tidiga morgonstunden framförda af de kungliga fränderna vid det danska hofvet, och sedan vidtog ett sannskyldigt triumftåg genom halfva Sverige från den första landstigningen på hemkusten i Malmö, under järnvägsfärden upp genom landet till Nynäshamn och, såsom höjdpunkten af det hela, den lysande Eriksgatans afslutning: infärden med Drott genom Stockholms oförläprika skärgård, badande i julisolens glans, af ifriga händer smydd till fest, och mottagandet i den jublande hufvudstaden, skönare än någonsin i sina tusentals flaggor och blomsterlänkars skrud. "Utomordentligt, ja *öfverväldigande*" var också det intryck, den unga furstinnan erfor af dessa sina första steg i det nya fäderneslandet — efter hvad hennes gemål, den käcke Skånehertigen, själf å hennes vägnar yttrade som svar på välkomstalet från Stockholms stadsfullmäktiges ordförande hr Sixten von Friesen.

De skildringar från festligheterna, dagspressen redan lämnat, öfverflödiggjöra i sin detaljrikedom hvarje upprepande i Idun. Vi hafva i dess ställe låtit oss angeläget vara att i bild söka lämna vår läsekrets en så fyllig och allsidig framställning som möjligt af högtidsdagarna. Till den ändan hade vi redan i Köpenhamn, Malmö, och Lund våra fotografiska utposter placerade; genom godhetsfullt medgivande från allra högsta håll tilläts vår specielle Stockholmsfotograf medfölja själfva kungsfartyget från Nynäs, och i hufvudstaden organiserades samtidigt våra bästa artistiska och foto-

grafiska krafter. Vi djärfvas också hysa den förhoppningen, att våra läsare skola finna resultatet lyckadt och fängslande, och att det betydligt utvidgade "Margaretanummer", Idun idag bjuder dem, skall blifva ett kärt minne från de oförglömmeliga dagar, då Sveriges folk först hälsade sin blifvande drottning, prinsessan Margareta af England, välkommen till svenska bygder.

SAMHÄLLSMODERLIGHET OCH RÖSTRÄTTSSINTRESSE.

"MAN KAN åtminstone vara enig om, att de svenska kvinnorna ännu icke äro mogna för den politiska rösträtten, ty endast omkring 4,000 af Sveriges kvinnor ha ingått i rösträttsföreningar." Så ungefär föllo de ord, med hvilka en norrlandsrepresentant i Andra kammaren vid innevarande års riksdag yrkade afslag till det Lindhagenska skrivelseförslaget.

Bland alla de skäl, som af samme talare framdrogos och som af en annan mera frisinad representant betecknades såsom "toner från en förgångnen tid, då man ansåg, att män och kvinnor voro olika släkten och att kvinnorna borde hållas i lifegenskap", synes detta om kvinnans politiska omognad och passiva åskådande af det pågående rösträttsarbetet vara det mest vägande. Denna kvinnornas egen skenbara brist på intresse tyckes också hafva legat till grund för konstitutionsutskottets afstyrkande om utredning af frågan: intresset för och anslutningen till en dylik reform vore alltför ringa bland kvinnorna själfva, hette det.

4,000 rösträttsiffrande är ju också en försvinnande minoritet af hela landets kvinnliga befolkning, och då man jämför kvinnornas politiska rörelse med den jämsides pågående arbetarörelsen, komma kvinnorna gifvet till korta, om icke med afseende på val af medel, så likväl hvad beträffar anslutning och numerär. Och dock borde väl hos kvinnan krafvet på medborgerliga rättigheter göra sig lika starkt gällande som hos arbetaren. Skyldigheterna, och i främsta rummet den att betala skatt, dem delar hon med arbetaren d. v. s. med den, som lika litet som hon varit med om att bestämma vare sig storleken eller användningen af medel, hvartill de båda måste lämna bidrag utan någon som helst minskning med anledning af deras kroniska omyndighetstillstånd. I marknaden ställer sig kvinnoarbetet alltjämt betydligt billigare än mannens, under det att siffrorna på debetsedeln beräknas efter samma grunder för dem bägge. Denna den ekonomiska sidan af saken borde icke kunna undgå de flesta själförsörjande kvinnor, om de annars ägna sin egen ställning en *ärlig* tanke.

Men saken har äfven en etisk sida. För de flesta kvinnor är det helt säkert icke den ekonomiska orättvisan, som utgör själfva grunden till deras kraf på politisk myndighetsförklaring. Det finnes något, som heter *samhällsmoderlighet*. Begreppet är ännu visserligen ganska nytt, men tyckes likväl redan slagit djupa rötter i det nya kvinnovetandet. Moderligheten är ju det kall, som åter och åter hänvisats kvinnan, det kall för hvilket hon af samhället skulle bevaras åt samhället, hennes *raison d'être* med ett ord. Men hur stor procent af Sveriges kvinnor kommer i tillfälle att i ordets ursprungliga bemärkelse uppfylla sin modersplikt mot samhället? Och äro dessa alltid de, som på samma gång äro bäst beredda att åtaga sig det ansvar, som följer med detta kall i dess vidsträcktaste bemärkelse? I motsats till den värde norrlandsrepresentanten i riksdagen, som ansåg, att det icke vore lämpligt att införa politiken i hemmen, hvilket skulle blifva följden, om man införde kvinnan

i politiken, måste man beklaga den ungdom, som är uteslutande hänvisad att utanför hemmet söka svar på de spörsmål, politiska och andra, som sysselsätta den. Endast den om sin samhällsmoderliga plikt fullt medvetna, politiskt och allmänt intresserade kvinnan äger förutsättning för fostran af det släkte, som skall föra mänskligheten framåt i utveckling.

Våra dagars ungdom, särskildt hufvudstadens, röjer ett långt starkare politiskt intresse än föregående tidens, och detta i främsta rummet tack vare de nya, friska vindar, som blåsa genom skolan och i all synnerhet folk- och samskolan. Huru många fäder, som under årtal lyckats hålla sina hem hermetiskt slutna för det politiska sorlet utanför, och som på sin höjd i hustrun tålt en politisk eftersägerska, hafva icke vaknat upp en dag och funnit middagbordet ett politiskt slagfält, där söner och döttrar ställt sig som banerförare för nya idéer. Lyckliga de hem, där de gamla kunna följa de unga, och där far och mor kunna göra det gemensamt! Från sådana hem skall det utgå män och kvinnor, bröder och systrar, som sida vid sida vid landets offentliga institutioner tillsammans skola arbeta för en allsidig och harmonisk utveckling af *hela* samhället. Ingen torde numera bestrida, att i det sociala lifvet man och kvinna komplettera hvarandra. Hvarför skulle de ej göra det äfven i det politiska?

Redan på den punkt, där den sociala utvecklingen i närvarande ögonblick befinner sig, har den moderna kvinnan hunnit göra en betydande insats. Det gagneliga inflytande, det kvinnliga utöfvandet af kommunal rösträtt på skilda områden visat sig medföra, kan icke längre förnekas. För det sätt, på hvilket hon begagnat sig af denna rättighet, fick den svenska kvinnan från innevarande års rösträttsdebatt i Andra kammaren till och med hemföra en *mention honorable*. Med tillfredsställelse kunna också hufvudstadens kommunalt röstberättigade kvinnor själfva betrakta resultatet af det arbete, de nedlagt på införandet af nya reformvänliga krafter i kommunalstyrelsen, i synnerhet inom den valkrets, där kvinnorna lyckades få den af dem själfva föreslagna representanten igenom, en man, som genom de förtjänster, han nedlagt, särskildt på folkupplysnings- och nykterhetsarbetet, förvärfvat sig aktning inom de vidaste kretsar.

Inom den nuvarande kvinnogenerationen rör det sig mäktiga, förut dolda krafter, som på grund af tradition och omständigheternas makt hittills hållits bundna, men dessa krafter — som i samhällsmoderligheten skola finna sitt bästa uttryck — börja också mer och mer att arbeta på sin frigörelse. Trots det motstånd, som kvinnans deltagande i det offentliga från vissa håll alltjämt röner — eller kanske snarare i kraft därpå — skall den makt, hon likväl innerst besitter, en gång komma nationerna till godo, ty, liksom all stor, sund kraft, skall äfven den kvinnliga en gång bryta sig igenom — en gång komma på sin rätta plats i samhället *bredvid* mannen såsom dennes *like*. Att det tagit så många tusen år af mänsklighetens utveckling att komma dit, får väl förnämligast tillskrifvas den nedärfda "rätt", som ursprungligen hvilade på den fysiska styrkans öfverlägsenhet.

Att för den kvinnliga rösträtten — liksom för så många andra viktiga frågor — ställa något horoskop för den närmaste framtiden med ledning af hvad som förekommit under senaste riksdag, torde vara vanskligt nog. Det skäl till afslag, som stödde sig på bristande erfarenhet från andra länder, ger en osökt anledning till framställning af den frågan: hvarför skulle ej Sverige också en gång kunna uppträda såsom föregångsland, i stället för att, såsom hittills i allmänhet skett, endast nöja

Lagermans Kraft-skur-pulver "TOMTEN".

sig med den sista svallvågen af hvarje betydande reformrörelse, som öfver Danmark nått vår aflägsna kust? Det arbete, som redan utförts af det moderna Sveriges kvinnor — i öppen anslutning till rösträttsrörelsen eller icke — och det alltjämt växande antalet af själf-försörjande kvinnor äfven inom den s. k. öfverklassen och dessas allt mer vaknande insikt om sin egen ställning torde i sig själfva utgöra "garantier" nog.

BRITON.

HÖGSOMMAR BLAND SKÄREN.

ALLT ÄR I ORDNING om bord. Primusköket i sitt balansställ, öl och sockerdricka på is i zinklådan, kastrull och kaffepanna i sitt skåp och den lilla ekkuttingen med friskt vatten.

Det är en härlig dag. Efter veckor af hetta, som bränt jordskorpan, ha åskregnen kommit och gått, men nu är det varmt på nytt. Solen hettar på klipporna, himlen är utan moln och på kobbarna ute i fjärden, där sjöfåglarna hålla till, förs ett hallo som endast efter regn. Det är lugnt i viken, där kuttern speglar sin hvita buk, men utanför klipporna går en västlig vind, som fångar seglen och skjuter fart. Hvert? Min ledsagarinna vet det och hon ler. Barnen veta det också och de skratta af glädje. Vi ha upptäckt en kobbe, en förtrollad ö med klippor som ingenstans, med en däl, ljuflig som ingen annan och med ett gömställe, som endast vi känna.

Det finns inte något, som går upp mot att på detta sätt, förd af en sommarvind, styra ut öfver en stor fjärd och känna vågorna växa. Aldrig är man så fri, så glad och släpper man då skotet och möter en mjuk hand, så har man lyckan själf ombord.

Seglen svälla. Vi passera vida vatten och smala sund, där trasten lockar. Förbi uddar, där andkullarna rusa ut, så att det står som ett stänk, förbi nakna klippor, på hvilka måsarne lysa som sjömärken. En säl dyker upp i lovart, stirrar ett ögonblick och försvinner för att komma upp på ett annat ställe. Några skrakar susa öfver vattnet som uppträdda på ett snöre, en svarta lyfter, gör en båge och är borta.

Här utanför går hafvet öppet, endast doldt af en rad kobar. Men i dag ligger det strålande af sol och lugn. Östern glöder af sommar, medan vi för en svag vind glida in i ett gyllene blink. Solen hettar och det bränner på hals och ansikte. Vi sitta tysta och lyssna på ljuden utifrån hafvet. Från kobarne höres sjöfåglarnes skri. Plötsligt gör båten en skarp vändning, seglen smälla ett ögonblick och hänga därefter slappt ned och vi smyga ljudlöst in på ett blankt vatten, se höga klippväggar på två sidor och längst fram en grön sänka och äro framme.

Vi bärga förseglen, giga upp storbommen och göra det trefligt om bord. Vi bli varma och gå i land för att bada. Klipporna resa sig som ludna jätteskuldror, men mot öster, där solen går upp, falla de ner och glida blanka och hvita ner i fjärden, vaggande en grund sandvik mellan sina knän.

Efter badet återvända vi till båten och hjälpas åt med middagen, Primusköket flåsar och snart kokar potatisen. En sup, bröd, skinka, en låda sardiner, öl och kaffe. Efter middagen släpa vi upp madrasserna på fördäck. Barnen ha gått i land. De skratta och leka. Vi sträcka ut oss i hela vår längd. Cigarröken stiger rätt upp i luften, en insekt surrar förbi, det skimrar som af guld under ögonlocken och luften känns tung af tång och salta. Så fräser det till i vattnet. Det var cigarren...

THORE BLANCHE.

SORGENS AFSIKTER. SKISS FÖR IDUN AF ALICE.

(Slut fr. föreg. n:r.)

DET ENA ÅRET förflöt efter det andra, och Clary gjorde aldrig några andra erfarenheter, än att lifvet var skönt, härligt att lefva. Gunnar blef lik Clary till det yttre, och doktorn till det inre. Det var något dämpadt, allvarligt uti hans väsen, så liten han var, och ibland kunde han säga genomtänkta saker, som slog omgifningen med häpnad. Clary ville ovillkorligen ha doktorn att medgifva, att Gunnar var ett underbarn, men doktorn kringgick frågan med att svara, att så tyckte nog alla mödrar. Men Gunnar hörde nog till det slags barn, om hvilka tanterna pläga säga, ruskande på hufvudet: "Det barnet kommer väl aldrig att lefva länge."

Men det var ingen, som sade så åt Clary. Hvem skulle ha nänts det, som såg dem tillsammans, dessa två, i lek eller allvar, det var alltjämt samma vackra, nästan rörande tafla.

Till mannen intog hon samma ställning af ett sorglöst barn. Som ett barn såg hon också ut med sitt rosiga anlete, där lifvet inte satt någon annan prägel än — sorglöshet. Det burriga håret stod som en lätt sky kring den hvita pannan, och vid tinningarna föll det ned mot kinderna i något skirt krusigt. När doktorn ibland betraktade den barnsliga profilen genom ett krusigt nät, var han inte säker på, hvem som var mest förtjusande — det stora eller det lilla barnet. Han njöt utaf sitt hemlif, doktorn, det var en atmosfär att hvila uti det var så enkelt och okompliceradt alltsammans — lifvet och människorna därute, som han kom i beröring med, voro inte så okomplicerade och allvarstankarna därinne på rummet voro inte så enkla — han älskade det andra på sin tid och sitt sätt, men när han hvilade sig från det, då var det så härligt med denna naiva lifslust, denna barnsliga hängifvenhet, okunnigheten om alla lifvets skuggsidor. Allvaret hörde så litet samman med hela Clarys väsen, att han aldrig kom sig för att tala om det, annat än när det gällde något i hemmet eller gossen. Hon hade i sin lycka så litet mottaglighet för det, som utgjorde hans tyngdpunkt, hon skulle inte kunna taga upp det i sig, därför stod hon utanför hans egentliga personlighetslif. Men det var naturligt från båda håll, hon visste inte om det, hon beundrade sin man så öfver allting, kände sig honom underlägsen visserligen, men strängt taget var det just så, hon ville ha det. Hon hade behof af att se upp till den hon älskade, som till ett högre väsen. Hon hade hemmet och gossen, han hade sitt arbete, sina böcker och skolan, och de möttes i den ömsesidiga kärleken till hvarandra och det gemensamma intresset för gossen och hemmet.

En afton inemot våren, när Clary kom hem med sin man från en konsert, förmärktes en viss oro i huset. Gunnar hade blifvit häftigt sjuk, och läkare och sköterska hade tillkallats. Det hade gått så hastigt, på mindre tid än en timma hade den våldsammaste feber utbrutit. Clary stod inte att trösta. Hon kunde inte förmås att lämna gossens säng; dag och natt satt hon där och lyssnade förtvifladt till hans osammanhängande meningar, som han talade i yrsel, tills hennes tinningar bultade och hennes eget förstånd höll på att omtöcknas. Mannen och läkaren sökte förmå henne att lämna rummet, hon kunde taga lifvet af sig själf på detta sätt. Ingenting hjälpte. Kväfningssanfallen hade börjat, och när hon såg den lilles lidanden, utan att kunna göra något för att lindra den, blef hon utom sig af förtviflan och öfverröstade alla med sina rop: "min älskling, min älskling gå inte bort ifrån mig!"

Inte ens mannens lugna fattning kunde förmå

Mousseline

i 120 cm. bredd å 90 öre pr meter levereras tull- och portofritt till privatpersoner.

Profver omgående franco.

Schweizer & Co., Luzern S. G. (Schweiz).

hennes att behärska sig. Det var hennes första utbrott af verklig sorg, och den kände ingen moderering.

Hon trodde, att hennes kärlek skulle kunna hålla honom kvar i lifvet, och att om hon lämnade honom, måste han visst gå bort. Hon älskade honom ju högre än sitt eget lif, och hon var den enda, som kunde hålla honom kvar. De andra voro främmande människor, som inte kunde förstå hans lidanden, som hon — hans mor.

Att mannen kunde behålla sitt lugn, tog hon för, att han inte fattade, hvad gossens död skulle betyda. Moderskärleken — hvad gick upp mot den!

Slutligen gick läkaren fram till henne och sade med en stämma, som var van att befalla, och som inte tålde några motsägelser:

"Så sant ni inte vill påskynda ert barns död, så uppmanar jag er att lämna rummet, så länge krisen varar. Jag kan inte ägna all den uppmärksamhet åt gossen, som är nödig, så länge ni fortfar på det sättet."

Det var nästan med våld som hon fördes därifrån.

Hon sjönk ned på knä framför en soffa; hon ville försöka att bedja. Därinne låg hennes gosse för döden, och hon måste göra något. Det fanns ju något, som hette bönhörelse. Till hvem hon bad, gjorde hon knappast klart för sig och huru — ännu mindre. Det var en instinkt, som dref henne — ett af de många utbrotten af förtviflan kanske endast. Stötvis och osammanhängande kommo orden öfver hennes läppar:

"Låt inte min älskling gå bort från mig — låt honom inte gå — det vore ju inte rättvist! — Hvarför skulle just han, honom, som vi älskat så gränslöst. Ingen har förut älskat sitt barn så — hvarför skall han dö — hvad har jag gjort? Om det skulle ske — om han skulle bli kall och stel och inte mer finnas till, då, då måste jag också dö eller förlora mitt förstånd."

Hon dolde ansiktet i händerna som inför en spöksyn. Åh, hon kunde inte bedja, hon hade aldrig gjort det, så långt hon mindes tillbaka. Hon hade aldrig tänkt på någon annan än sig själf. Hur kunde hon begära att just nu blifva hörd, af en Gud, som hon inte kände, som hon aldrig sökt! Nej, hon kunde inte bedja, och blifva hörd, det hoppet fanns inte för henne.

Hon reste sig upp. Hon skulle be sin man att bedja. Han var inte som hon, han var så stor och god, och hans ord skulle ha kraft i sig och nå sitt mål och inte irra ändamålslösa och kraftlösa omkring i luften. Hon lyssnade vid dörren. Därinne var allt tyst. Hon hade inte mod att öppna den, utan gick tillbaka och föll åter på knä, men denna gång korsade inte en tanke hennes hjärna. Alla sinnen voro koncentrerade i hörseln. Hela hennes varelse blef stel i bidan, att dörren därborta skulle öppnas. Slutligen hörde hon steg närma sig, dörren öppnades, och som i yrsel såg hon sin man

komma ut följd af läkaren. Det svartnade för hennes ögon och knappt hörbart kom det:

“Hur är det?”

Innan någon hade kunnat hindra det, hade hon rusat in i rummet. Det hördes ett hjärtskärande skrik därifrån och doktorn fann Clary ligga framstupa öfver gossens säng — utan medvetande.

Läkaren förklarade, att han hade väntat, att en reaktion skulle följa på de många dygnens öfvernaturliga nervspänning. Det skulle nog bli långvarig feberyrsel, kanske, men när naturen hade fått taga ut sin rätt och hon fått välbehöflig hvila, så skulle hon nog vänja sig vid sorgen så småningom. —

Det var en äldre läkare, som grånat i tjänsten, han hade bevittnat för många förtviflade scener i sin da'r, för att detta skulle göra något märkbarare intryck på honom.

Doktor Wengel lyssnade frånvarande till hans utläggning. Han var blek, och i blicken, som fästes på det vaxgula, lilla ansiktet på kudden, låg något förstelnadt. Han bugade sig och tryckte läkarens hand:

“Jag tackar er, doktor, ni har gjort ert bästa! Hvad som skall ske, det sker, och vi förmå intet.”

Solen sken in mellan de blå rullgardinerna i rummet, där Clary låg. Nära fjorton dagar hade hon varit sjuk, men nu var hon på bättringen och skulle snart få stiga upp, hade doktorn lofvat. Hon låg och iakttog sjuksköterskan, som gick där stilla och sysslade omkring henne. Hon följde hennes stillsamma rörelser med ögonen och undrade, hur hon jämt kunde ha ett så lyckligt småleende omkring munnen, hon som vandrade från den ena sjuksängen till den andra och aldrig fick tänka på sin egen bekvämlighet, utan ständigt offra sina krafter för andra. —

Clary såg tankfull ut. Det var som hon plötsligt erinrat sig något.

“Drag upp gardinen, syster, jag tycker det är så härligt med solen! Så, tack! Hur mycket är klockan, jag har visst sofvit länge?”

“Hon slog tre just nyss.”

“Åh, hvad tiden går långsamt, det är ännu två timmar kvar, innan han kommer hem. Kom och sätt er här hos mig, jag ville så gärna tala med er. Säg mig en sak, har inte ni också en gång varit yr och tanklös, så där som man är, när man aldrig varit annat än lycklig!”

Systemen smålog vemodigt åt hennes fråga; den kom som fortsättning till hennes tankgång.

“Ja, om jag varit yr, vet jag inte, det har inte legat för mig just, men tanklös var jag nog som alla andra. När man är ung och ser hela lifvet ligga banadt och ljust framför en, och man bara går där och väntar på, att den stora, stora lyckan skall komma in och göra det ännu ljusare — ty hvarför skulle den inte komma, den kommer ju till så många — ja då, menar jag, är det väl knappast någon, som har några tankar öfver för lifvets allvar, eller att samla något att lefva på för de sorgsna dagarna; dem tror man ju inte på då.”

“Ja, och när det där ljusa kommer — när allt kommer — långt mer än man har drömt om ens, då fortfar man att vara tanklös, hela lifvet kanske, om inte . . . men sedan, hur kom ni sedan till det?”

Clary hade fattat systemens hand. Hon kände sig så underligt dragen till den allvarliga flickan, det var något hos henne, som harmonierade med henne själf nu; hon som förut bara hade tyckt om att umgås lätt och lösligt med människorna, hon kände nu en förunderlig sympati för en liten enkel sjuksköterska, som endast kunde ha ett förtälja henne om lifvets skuggsidor, just det, som hon förut ängsligt hade isolerat sig från.

Vid Clarys fråga ryckte hon till litet och svarade undvikande:

“Åh, det är så länge se'n nu, jag brukar aldrig tala om det, knappt tänka på det.”

“Jag förstår, det var någon, som ni höll af, mer än ert eget lif kanske, och som sedan dog?”

“Ja, det är sant, han dog — för mig.”

“För er? Men om han ännu lefver, så kan han väl inte vara död för er, jag menar, om ni höll så där gränslöst mycket af honom?”

“Just därför kanske. En författare har sagt, att det största prof, man kan sätta en människa på, är att älska henne, och jag tror, att det ligger mer sanning i det ordet, än man själf anar.”

“Men det kan hända, att ni aldrig lärde känna hvarandra, så där helt och hållet. Vet ni, jag vet, hur det är möjligt för två människor, som dock älska hvarandra, att lefva tillsammans i årtal, alla dagar, som man och hustru, och ändå i grunden, innerst inne vara främmande för hvarandra, men så kommer där in något i deras lif, ett lidande, som berör dem båda på samma gränslösa sätt, och lidandet, sorgen kan föra samma människor så nära hvarandra, som det är möjligt för ett par människosjälur att blifva förenade här på jorden.”

“Ja, men så går det inte alla. Det kan också hända, att två människor kunna ett helt lif förblifva främmande för hvarandra i det, som rör själen djupast, och det är alltid en stor olycka, där så sker. Därmed gå så många möjligheter förlorade. När jag ser tillbaka på mitt lif, ville jag inte, att något skulle vara annorlunda. Jag tror det är i stunder af lidandet som själen utvecklas och inte under den rena lyckan, i vanlig mening.”

“Det säger min man också. Vet ni, först när jag fick tillbaka mitt medvetande, och jag kunde klart fatta, att vår lilla älskling var död, att jag aldrig mer skulle få se honom, att hans skratt och prat inte mer skulle komma att höras i vårt hem, då tyckte jag, att allt var så hopplöst mörkt och oförståeligt, att jag inte hade någon annan önskan än att få sjunka tillbaka i samma tillstånd af omedvetenhet, men då var det han, som bar mig uppåt. Han öppnade så många vidder för mig, gaf mig ett helt annat ljus öfver lifvet, som gjorde det möjligt, ja, nästan skönt att lefva, äfven med sorgen. Han säger, att det finnes en Gudstänke med hvar och en af oss, och att vi kunna bli lyckliga alla, oberoende utaf yttre händelser — om vi blott stämma vårt lif i harmoni med denna. Det ligger så mycken kraft och öfvertygelse uti hvad han säger, allt är så genomtänkt och genomlevadt, det är hans lif helt enkelt, och nu har han gifvit det åt mig också att lefva, vi skola dela det nu, hand i hand ska vi gå mot samma mål. Lifvet betyder något helt annat nu för mig, det har värde i och genom sig själf. Jag känner så många nya möjligheter inom mig, och allt har fått en annan betydelse, bara på denna korta tid. Min man säger, att ett helt och hållet lyckligt lif är, som det aldrig vore lefvt — som en dröm endast — ändamålsöst; det är just de smärtsamma erfarenheterna, som vi behöfva för vår utveckling. Nu kan jag förstå hans jämnmod, det lugn, med hvilket han tar allt, till och med vår lilla gosses död, fastän jag vet, att sorgen finnes där lika djup, kanske än djupare än hos mig. Det är en grund, som han byggt sitt lif på, något, som han lefver ut ifrån.”

Det var något stilla lyckligt öfver det bleka ansiktet med sin prägel af resignation. Systemen lyssnade intresserad till hennes berättelse. Det hade hela tiden varit något så oändligt rörande med den unga människan där, som aldrig förr hade vetat, hvad försakelse och lidande i någon

form betydde, och som i ett nu hade träffats därpå på en punkt, där hela hennes själ hade varit koncentrerad. Det hade gjort henne så oändligt ondt om den unga modern, som varit så tröstlös i sin sorg, och hon hade följt skiftningarna i hennes väsen med intresse och märkt hur påfallande förändrad hon blifvit under de sista dagarna. Nu visste hon, hvaraf den kom, det var detta allt, han hade sagt henne, då han satt därinne lutad öfver hennes säng. Det var något så värfriskt öfver de båda makarnas kärlek, som hade de mötts just nyligen därute i lifvet; det var inte, hvad hon så ofta fått bevittna, en ljum tillgifvenhet, produkten af ett utslitet hvardagslif, som räckt en längre eller kortare tid, och där båda parterna kände hvarandra så uttråkande väl, att där inte fanns en nyans, som vidare kunde erbjuda något intresse.

“Men har då er man aldrig talat med er om sin liffsåskädning förrän nu?” frågade hon efter en stund, det var något, som hon undrat öfver hela tiden.

“Inte under vårt äktenskap, så där direkt till mig. — Nej jag förstår så väl, att han inte gjort det. Ni har inte en aning om, huru själfvisk jag varit. Jag har aldrig brytt mig om att tänka öfver något annat än det, som fallit inom mitt eget område — och detta var inte för mig — jag var ju så lycklig.”

Hon fäste blicken långt borta och fortsatte dröjande:

“Men en afton minns jag under vår förlofning. Vi sutto nere vid stranden på min fars egendom. Det var en så'n där stilla höstafton med klar luft och färgskiftningar från gult till djupaste rött; hela naturen tycktes försänkt i en storslagen hvila. — Då lade han fram det alltsammans för mig. Jag minns såväl, hur gränslöst jag beundrade honom den gången. Jag satt och iakttog hans ögon, huru vackra de blefvo, under det han talade, och rösten huru djup och manlig den lät i aftonens stillhet. Jag njöt utaf att sitta där och lyssna, det var till mig han talade — det var jag, som ägde hans kärlek — åh, jag var så stolt; men det var ändå, som jag i hemlighet längtade, att han skulle upphöra för att tala — om mig, om vår kärlek, jag längtade just då, så mycket efter att höra det igen, och orden halkade förbi mig af denna längtan. Jag hade inte uppfattat hvad han sagt, jag förstod det inte, utan hänförde det till allt det stora hos honom, som jag aldrig skulle kunna nå upp till. Jag förstod inte då, att hvad han den kvällen gaf mig, det gaf han ut ifrån det djupaste och bästa inom sig — och jag kunde inte taga emot det. — Jag minns, att när vi senare gingo upp mot villan, var det något i hans tystnad, som skrämde mig. Sedan dess — det är nu sex år sedan, har han aldrig talat med mig så där på samma sätt, förrän nu, nu har han ännu en gång gifvit mig det, men denna gång halkade orden inte förbi mig, jag insöp dem begärligt. Nu vill jag försöka att taga emot det och göra det till mitt eget.”

Systemen tryckte sakta Clarys hand. Det var ett tack för förtroendet och ett tecken, att hon hade förstått henne. Hvad skulle ord mera ha sagt! Det blef ett förtroende till de många, som hon fått mottaga vid sjuksängen. Det är inte att förväna sig öfver, om en sjuksköterska skulle se litet annorlunda på lifvet än de flesta människor, och om de bättre kunde skilja på det väsentliga och det oväsentliga här i världen. De skulle helt visst inte stå ut med sitt kall, om de inte visste, att allt det lidande de få bevittna har sin roll att spela i universum så väl som lyckan, och att det alltsammans, sorg och glädje, har sitt ursprung i en enda stor sorgbundenhet.

HURU SKALL LUNGSOTENS SPRIDNING INOM HEMMET FÖRHINDRAS?

AF HJ. TIDESTRÖM.

Läkare vid Nationalföreningens mot tuberkulos bostadshus i Stockholm.

(Slut fr. föreg. n:r.)

Huru skall hemmet skötas för att göra den lungsjuke ofarlig för sin omgivning?

Försök att få en mot söder belägen och så solig bostad som möjligt, ty som förut nämnts, dö bacillerna snart i sol och ljus.

Den lungsjuke bör, om möjligt, ha eget sofrum. Detta låter sig naturligtvis långt ifrån alltid göra, ty fattigdom, trångboddhet och lungsot följas ju ofta åt, men oftast torde man dock kunna bereda honom egen bädd.

I främsta rummet gäller detta naturligtvis alla de lungsjuka, som besväras af natthosta och då näppeligen kunna undgå att sprida baciller till sin närmaste omgivning.

Sopa aldrig golvet torrt. Bestänk det med vatten eller fukta sopborsten, så att dammet ej hvirflas upp; detta innehåller nämligen ofta tuberkelbaciller, som på detta sätt sålunda spridas vidare. Dylig "våtsopning" är emellertid svår att utföra på ett tillfredsställande sätt på vanliga trågolf, och därför böra dessa så allmänt som möjligt vara oljefernissade eller, där ekonomien det tillåter, vara belagda med lino-leummattor.

Vädra rummen ofta och grundligt. Frisk luft är ett af huvudvillkoren för hälsa och trefnad! Öppna fönstren morgon och afton, samt så snart luften på något sätt blir förskämd, t. ex. genom matos. — Ovanan att "klistra igen" alla fönster eller den i mången landsända icke ovanliga seden att icke ha sina fönster försedda med gångjärn är sålunda ett oting, som måste bortarbetas. — Begagna äfven den ventilationsapparat, som nästan alltid finnes på kakelugnarna.

Vädra och piska ofta kläder, möbler, mattor och sängkläder, särskildt allt det, som af den lungsjuke användas. Inskränk bruket af mjuka mattor så mycket som möjligt, såvida ni icke har tillfälle att mycket ofta vädra och piska dem. — Efter dödsfall skall en lungsjukes klädespersedlar och stoppade möbler grundligt piskas och — i många dagar — vädras i sol-ljus. Om ni har råd att bränna upp den aflidnes kläder, så är detta naturligtvis bäst.

Finnes desinfektionsugn tillgänglig, så skall ni naturligtvis begagna eder af den. Rummet skall grundligt skuras samt sedan grundligt vädras minst en vecka. Desinfektion med formalin, sublimat, karbol eller annat smittodödade ämne kan ju sedan göras, men torde vara öfverflödig.

Förvara den lungsjukes begagnade näsdukar, sänglinne och underkläder för sig.

Dessa skola kokas i vatten eller grundligt blötas i sublimat (1 del sublimat på 1,000 delar vatten), innan de skickas till tvättning. Betänk det samvetslösa uti att utan vidare öfverlämna bacillbemängda näsdukar, örngottsvar o. s. v. åt personer, som icke ana något ondt och därför ej göra det ringaste för att skydda sig för smitta. Vidtages nyss nämnda åtgärd, så är det dock sedan ingen fara att handskas med en lungsjukes linne.

Diska den lungsjukes servis för sig.

Han bör för öfrigt helst ha sin särskilda servis.

Låt ingen lungsjuk innebo hos eder, om ni icke är i tillfälle att följa ofvanstående råd angående bostaden samt, om han själf icke är försiktig med sina upphostningar.

Huru skola de friska sköta sig för att ej bli smittade?

Svaret på denna fråga blir, att man skall föra ett så regelbundet och hälsostärkande lif som möjligt. Att på ett uttömmande sätt behandla detta ämne torde emellertid ligga utom uppgiften för denna lilla uppsats, och jag vill därför inskränka mig till att angifva det väsentligaste.

Lef friluftslif så mycket som möjligt.

Härutinnan felas mycket! Mången, som tillbragt sin arbetstid i en mer eller mindre osund lokal, "slöar" sedan bort den öfriga delen af dagen i sitt måhända lika osunda hem eller i några rökiga eller dammuppfyllda lokaler. Tag i stället en grundlig promenad eller idka någon förståndig friluftssport. Det stärker kroppen och lifvar själen. "Otreffligt väder", "trötthet", "bristande tid" etc. äro vanligen blott den obotfärdiges förhinder!

Härda kroppen med dagliga kalla afrifningar! Härda det uppväxande släktet.

Rätta kläderna efter årstid och väderlek. Klema å ena sidan ej bort eder, men undvik å andra sidan onödiga förkylningar. Ömsa kläder, då ni blifvit våt, gå ej med våta strumpor och skodon.

Håll eder kropp ren. Tag ett bad minst två gånger i månaden. Tvätta händerna flere gånger om dagen. Begagna nagelborste. Håll svalg och mun rena genom att dagligen begagna tandborste och genom att gurgla eder med vatten, hvori något vanligt salt blifvit upplöst. I en sjuk eller vårdslöst skött slemhinna ha nämligen de olika bakterierna en utmärkt jordmån.

Tvätta barnen ofta öfver hela kroppen; se till att deras ansikte och händer hållas rena.

Undvik spritdrycker, ty missbruk af alkohol nedsätter kroppens motståndskraft mot sjukdomar, och alkoholmissbruk och tuberkulos gå ofta hand i hand. Naturligtvis gäller detta i ännu högre grad dem, hvilkas motståndsförmåga genom någon annan sjukdom redan är minskad, — I detta sammanhang vill jag nämna, att det säkerligen icke är nödvändigt att fordra af en lungsjuk, att han blir fullkomlig absolutist, såvida han icke begagnar spritdrycker i större mängd.

Visserligen är ordet "missbruk" som bekant ett mycket tänjbart begrepp, men nog torde man dock lugnt kunna påstå, att ett glas öl eller pilsnerdicka till middagen samt äfven i öfrigt någon gång en ringa kvantitet alkohol alldeles icke gör honom någon skada, om han är van därvid. Den lungsjuke har sannerligen så många regler att följa beträffande diet och lefnadssätt, att det är orätt att beröfva honom äfven den lilla njutning, som detta eventuellt kan skänka honom.

Som slutord vill jag ännu en gång kraftigt betona, att en lungsjuk, som är försiktig med sina upphostningar och i sitt umgänge med sina medmänniskor är ofarlig för sin omgivning!

Använd

välgörenhetsmärkena

på alla edra postförsändelser!

Lanolin-Sana-Tvål.
Garanterad ren, neutral, mild och öfverfet.
Bästa Barntvål
25 öre st.
Grumme & Son
Stockholm.

NATT.

I MÖRKRET liljorna hvitna som drömmande andeväsen, och öfver de doftande gräsen går eldflugors kärleksjakt. Och alla trötta och slitna känslor bli ljusa och unga och lyfta sig lätta och sjunga, burna ut öfver nejden af sommarens heta makt.

Förtärande solen brände på jorden, på plantor och gröda, det var som den andats med möda, kvävd af en järntung hand. Mot dess brännande hud jag kände dess pulsar i feber sjuda och tröttande hördes ljuda cicalernas entonigt dallrande lofsång till solens land! —

Men nu genom rummen fläktas aftonens svalkande vindar, och doft från oranger och lindar böljar med luftens stråk. Och lifvet, som ville försmäktas, lyfter sig varligt, att sakta med vidöppna ögon betrakta himlens och mörkrets under och lyssna till nattens språk.

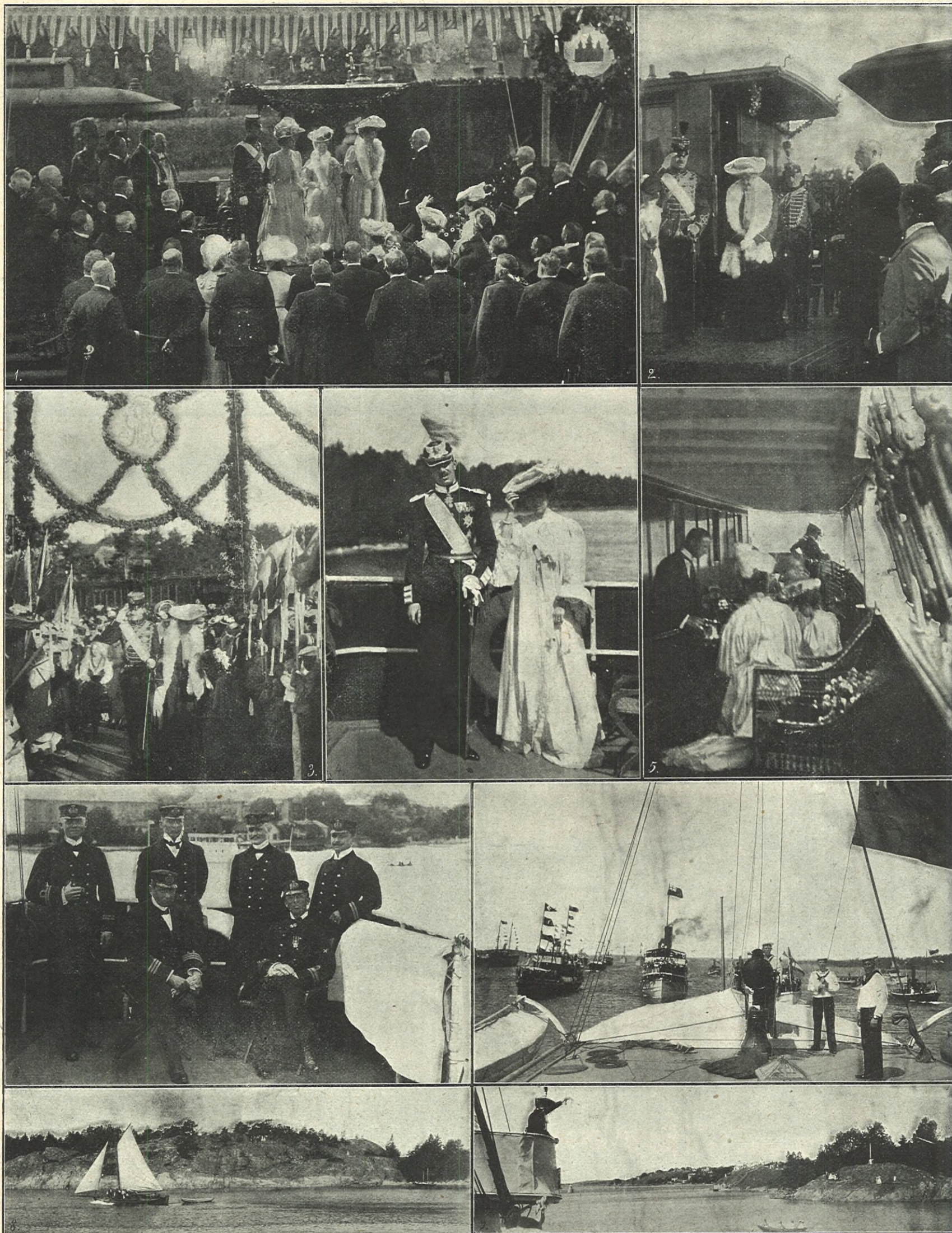
Det suckar, det sjunger, det talar, det doftar med vindens vågor, det flammar af värmelågor, det hviskar sällsamma ord. Det blinkar från kullar och dalar af ljus, som tändas och släckas, och det skälver af drömmar, som sträckas, burna af doften från liljorna, högt öfver en nattmörk jord!

ELLEN LUNDBERG
f. Nyblom.

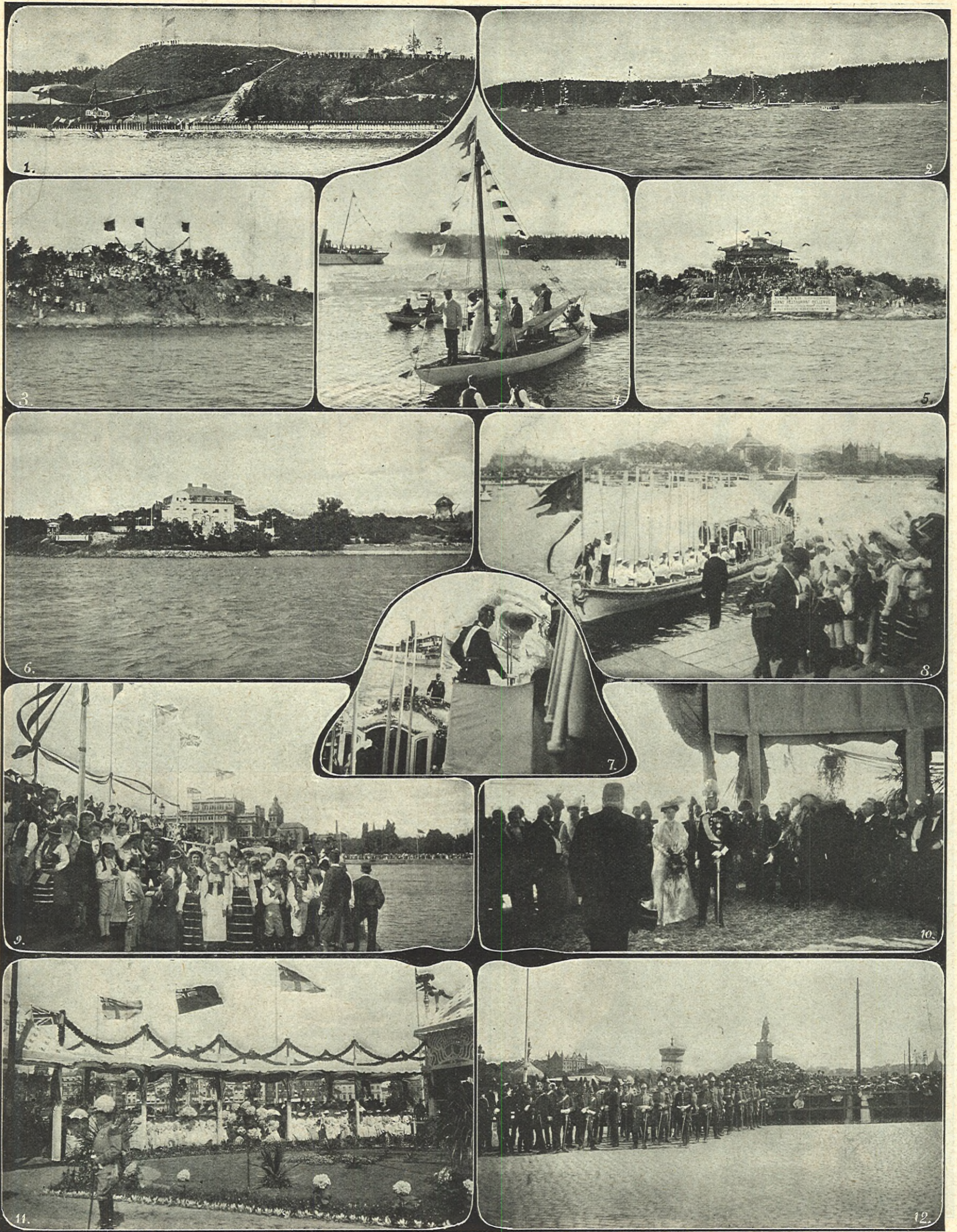
Firenze juni 1905.

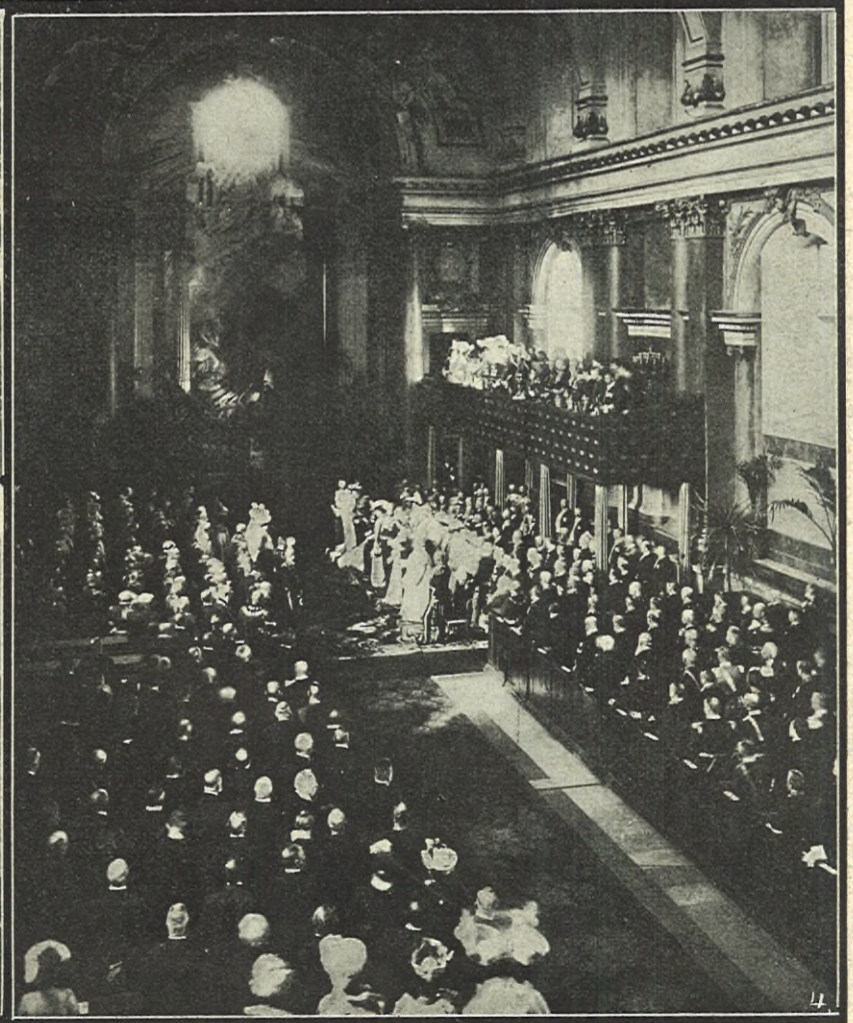
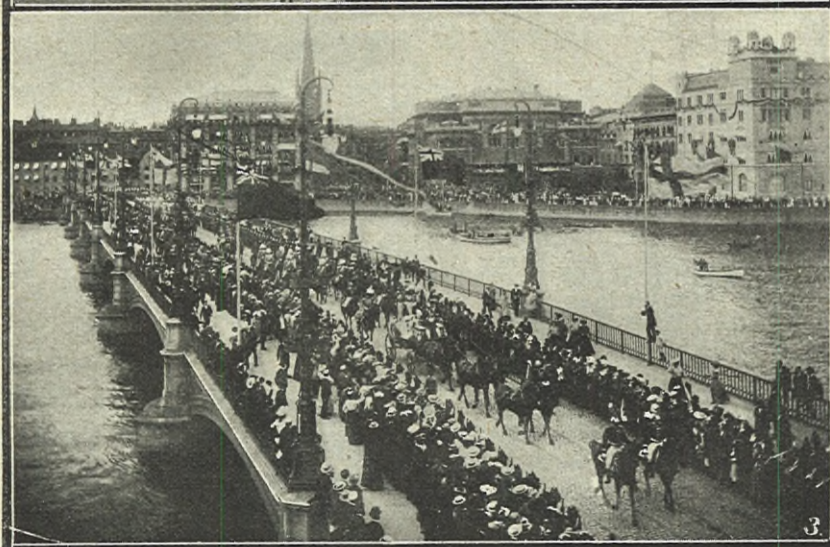
FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. 1. AFFÄRDEN FRÅN KÖPENHAMN. AFSKEDET VID TOLDBODEN. I FÖRGRUNDEN PRINSESSAN MARGARETA, SAMTALANDE MED KRONPRINSESSAN AF DANMARK. DÅR BAKOM PRINSESSORNA THYRA, MARIE, ALEXANDRINE OCH MAUD SAMT PRINSARNE WALDEMAR OCH GUSTAF ADOLF. 2. ÅNGFÄRJAN LANDAR I MALMÖ. LANDSHÖFDING TORNÉRHJELM HÅLSAR PRINSESSAN MARGARETA. 3. LANDSTIGNINGSPAVILJONGEN I MALMÖ. (¹PRINS GUSTAF ADOLF OCH ²PRINSESSAN MARGARETA). 4. HERTIGPARET MÖTTAGER MASSORNAS HYLLNING FRÅN MALMÖRESIDENSETS BALKONG. 5. AFFÄRDEN FRÅN LANDSHÖFDINGERESIDENSET I MALMÖ. FOTO FÖR IDUN AF ORLA BOCK (N:R 1), RAHMN (N:R 2 OCH 5), V. ROIKJER (N:R 3) O. ALFR. B. NILSSON (N:R 4).

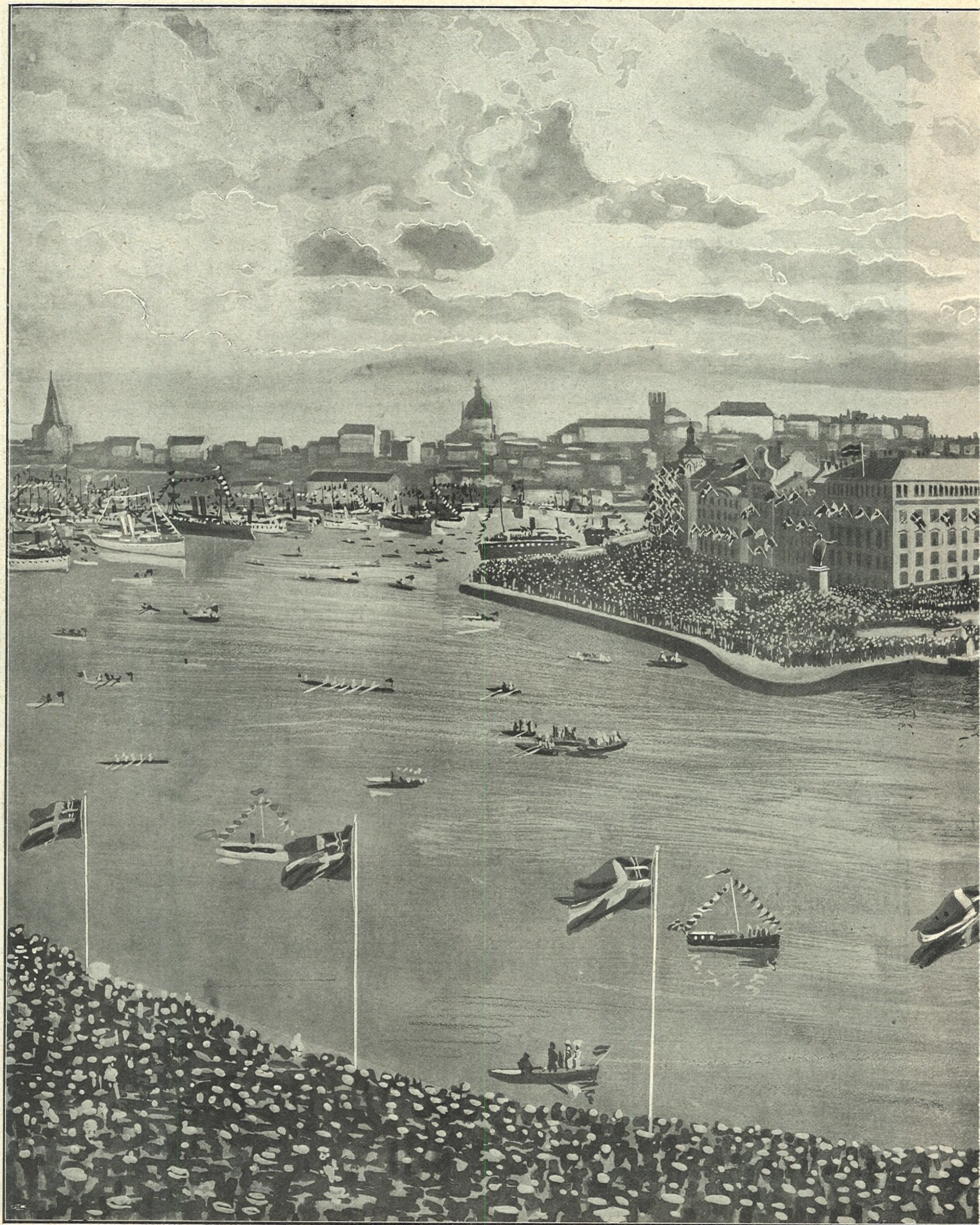
FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. 1. MOTTAGANDET I LUND. UNIVERSITETETS REKTOR, PROF. RIBBING, HÅLSAR HERTIGPARET. LINA JONNS EFTR. FOTO. 2. ANKOMSTEN TILL NYNÅS HAMN. I FÖRGRUNDEN HERTIGPARET, LANDSHÖFDING ISBERG OCH PROFESSOR HJ. SJÖGREN. 3. ÅREPORTEN VID NYNÅS HAMN. 4. HERTIGPARET OMBORD Å DROTT. 5. PRINCESSÅNS FRUKOSTKAFFE OMBORD Å DÄCK. 6. DROTTS OFFICERARE. CHEFEN, KOMMENDÖRKAPTEN PEYRON X. 7. DROTT HÅLSAR MÖTANDE BÅTAR MED FLAGGAN. 8. VID DJURÖ, DEN FÖRSTA HÅLSNINGEN I YTTERSTA HAFSBANDET. 9. HERTIGPARET HÅLSAR DALARÖ. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. 1. VID OSCAR FREDRIKSBORG. 2. SEGELSÄLLSKAPETS PARAD VID MANILLA. 3. SKOLLOFSKOLONISTERNA VID STAFSNÄS SJUNGA ENGELSKA FOLKSÅNGEN. 4. EN HÄLSNING UNDER VÄGEN. 5. VID FJÄDERHOLMARNE. 6. PRINS EUGENS HÄLSNING FRÅN VALDEMARSUDDE. 7. HERTIGPARET LÄMNAR DROTT I STOCKHOLMS HAMN. 8. KRONSLUPEN VASAORDEN MED HERTIGPARET OMBORD LANDAR VID LOGÅRDSTRAPPAN. 9. DEN NATIONALKLÄDDA UNGDOMEN VID LANDSTIGNINGSPLETSEN. 10. STADSFULLMÄKTIGES ORDF. HR S. VON FRIESEN HÄLSAR PRINSEN OCH HANS GEMÅL. 11. EN AF DAMLÄKTARNE VID LOGÅRDSTRAPPAN. 12. FOLKSKARORNA KRING GUSTAF III:S STATY. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. 1. PANORAMA FRÅN SÖDRA SLOTTSFLYGELN ÖFVER MOTTAGNINGSPAVILJONGEN VID LOGÅRDSTRAPPAN, STRÖMMEN, KARL XI:ES TORG OCH KAJEN NEDANFÖR GRAND HÔTEL' VID HERTIGPARETS AFFÄRD FRÅN LANDSTIGNINGSPLOTSEN. 2. GALAEKIPAGET MED HERTIGPARET PASSERAR GUSTAF ADOLFS TORG PÅ UPPFÄRDEN TILL KUNGL. SLOTTET. 3. VASABRON PASSERAS. 4. TACKSÄGELSEGUDSTJÄNSTEN I SLOTTSKYRKAN. I KORET TILL HÖGER DE KUNGLIGA PERSONERNA OCH DIPLOMATLÄKTAREN. FOTO FÖR IDUN AF A BLOMBERG.

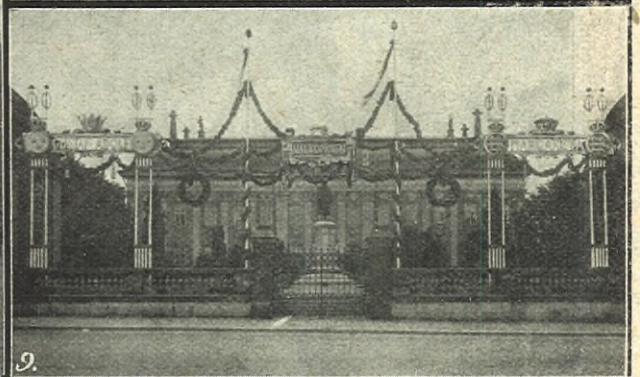
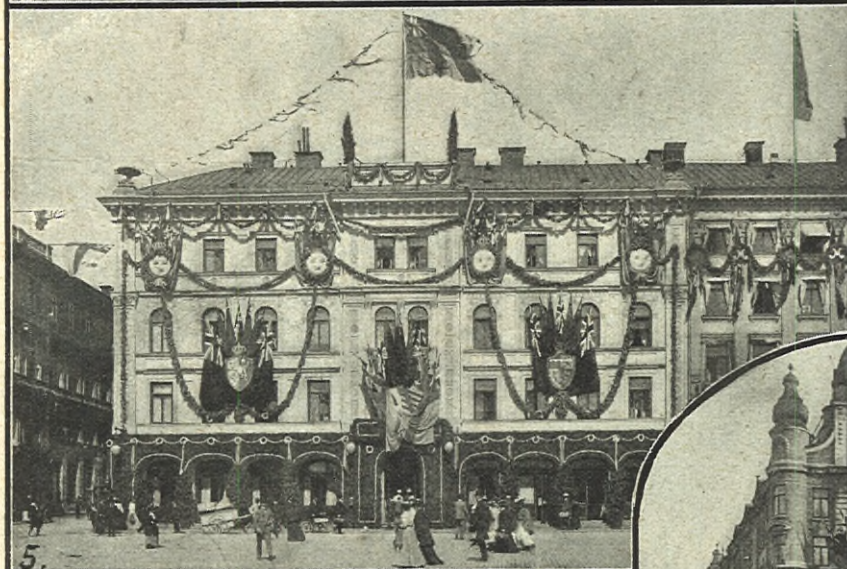
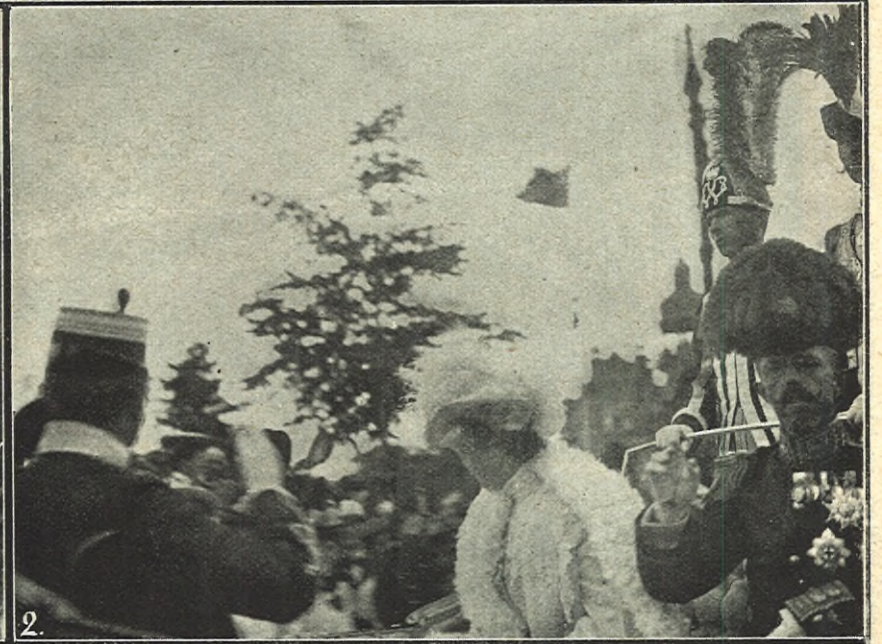
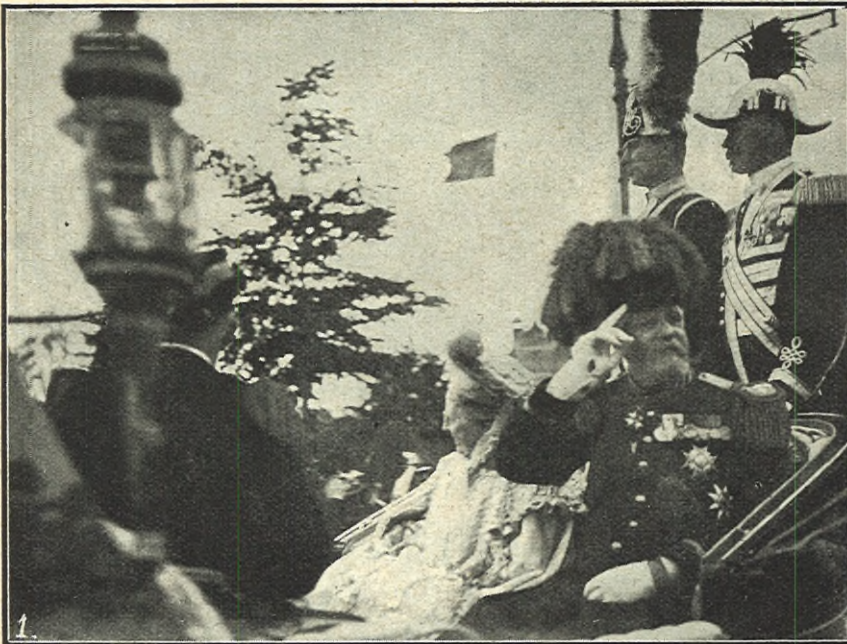
UTSIKT FRÅN GRAND HÔTEL ÖFVER STRÖMMEN OCH LOGÅRDEN VID STOCKHOLMS STADS HÖGTIDLIGA MOTTAGANDE DEN 9 JULI 1905 AF DET NYFÖRMÅL
SYNES DROTT, DE PARADERANDE PANSARBÅTARNE OCH ÅNGBÅTSESKADERN. VID 1

DA FURSTEPARET PRINS GUSTAF ADOLF OCH PRINSESSAN MARGARETA. TECKNING FÖR IDUN AF HJALMAR ENEROTH. UTE PÅ STRÖMMEN TILL VÄNSTER
LOGÅRDSTRAPPAN KUNGA-SLUPEN »VASAORDEN», FRÅN HVILKEN HERTIGPARET JUST LANDSTIGIT.

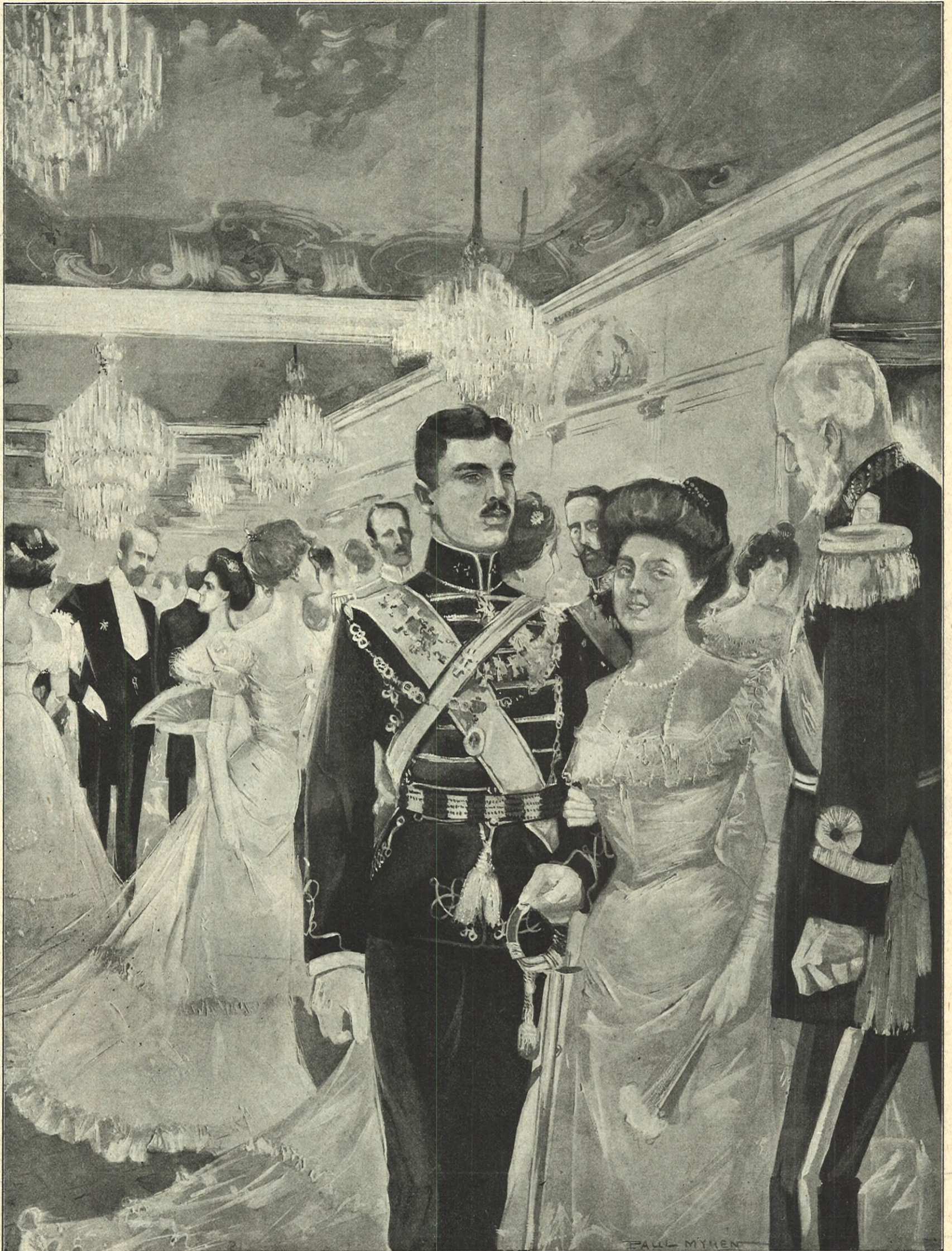
FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. DEN KUNGLIGA DJURGÅRDSKORTÉGEN PÅ MÅNDAGEN. 1. KONUNGENS SEXSPÄNDA VAGN PASSERAR GUSTAF ADOLFS TORG. 2. KORTÉGEN PASSERAR LEJONSLÄTTEN. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG.

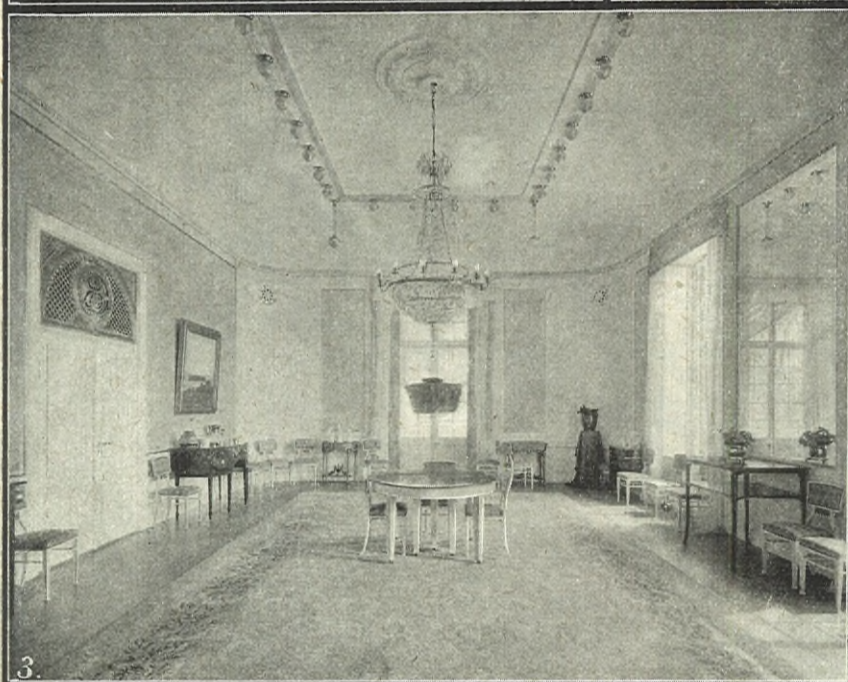
FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. DE KUNGLIGA VAGNARNE I KORTÉGEN. 1. KONUNGEN, DROTNINGEN OCH PRINS BERNADOTTE. 2. KRONPRINSPARET OCH PRINS EUGÉN. 3. HERTIGPARET AF SKÅNE. 4. ÄNKEHERTIGINNAN AF DALARNE, PRINSESSAN INGEBORG OCH PRINS CARL. NÅGRA GLANSPUNKTER FRÅN GATUSMYCKNINGEN: 5. HÔTEL RYDBERG. 6. STORKYRKOBRINKEN. 7. FRIA KONSTERNAS AKADEMI. 8. NORDISKA KOMPANIETS BYGGNAD VID STUREPLAN. 9. RIDDARHUSET. FOTO FÖR IDUN AF O. BLOMBERG.

FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. DEN HÖGTIDLIGA MOTTAGNINGSPROCESSIONEN MED HERTIGPARET, FÖRETRÄDT AF RIKSMARSKALKEN, PASSESAR MELLAN LEDEN AF DRABANTER UPPFÖR STORA SLOTTSTRAPPAN TILL KONUNGENS VÄNING. TECKNING FÖR IDUN AF D. LJUNGDAHL.

FESTLIGHETERNA VID HERTIGPARETS AF SKÅNE HEMKOMST. SOARÉN I »HVITA HAFVET» TISDAGEN DEN 11 JULI.
TECKNING FÖR IDUN AF P. MYRÉN.

FRÅN VALDEMARSUDDE, PRINS EUGÉNS NYA HEM Å DJURGÅRDEN. FOTO. FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1. HUVUDENTRÉN. 2. STORA SALONGEN. 3. MATSALEN. 4. HÖRNSALONGEN. 5. PRINSENS ARBETSNUM. 6. UTSIKT ÖFVER SEGELLEDEN VID FOTEN AF NIKESTODEN.

EN FURSTLIG KONSTNÄRSBONING.

REDAN I BÖRJAN af året — i Idun nr 9 — voro vi i tillfälle att meddela de yttre dragen af det ståtliga hem, som prins Eugen nu fullbordat sig på Valdemsuddes klipphöjd, hvarifrån den härligaste utsikt öfver Stockholms inlopp fröjdar konstnärens blick, medan de Djurgårdsekar, som hans pensel så ofta och så mäterligt återgifvit, stå som en tryggande vakt där bakom.

I dag ha vi förmånen att kunna bjuda på några interiörer från detta med sällsynt konstnärlig och enkelt gedigen smak inredda furstehem, sådant det nu äfven till sin inre utsmyckning står färdigt och härom dagen under ledning af arkitekten, hr Ferdinand Boberg, för pressens inbjudne förevisades.

Från den af två granitkolonner uppburna portiken, krönt med Närkes vapen i sten, inträder man i stora hallen med väggar i rödlaserad ek och en tjock matta i rött. Därifrån kommer man rakt fram till prinsens stora salong, som bildar centralpunkten i byggnadens nedre våning. Möblemanget här — fätöljer i guld samt salongs- och öfriga bord i mahogny — är till största delen från prinsens gamla våning vid Gustaf Adolfs torg. Den väldiga ljuskronan är af hamrad mässing, tapeter af gult siden och mattan blå. Genom två par dubbeldörrar har man härifrån utgång till de mot Saltsjön liggande terrasserna. I denna salong hänger bland andra konstverk Ernst Josephsons mångomtalta "Strömkarlen".

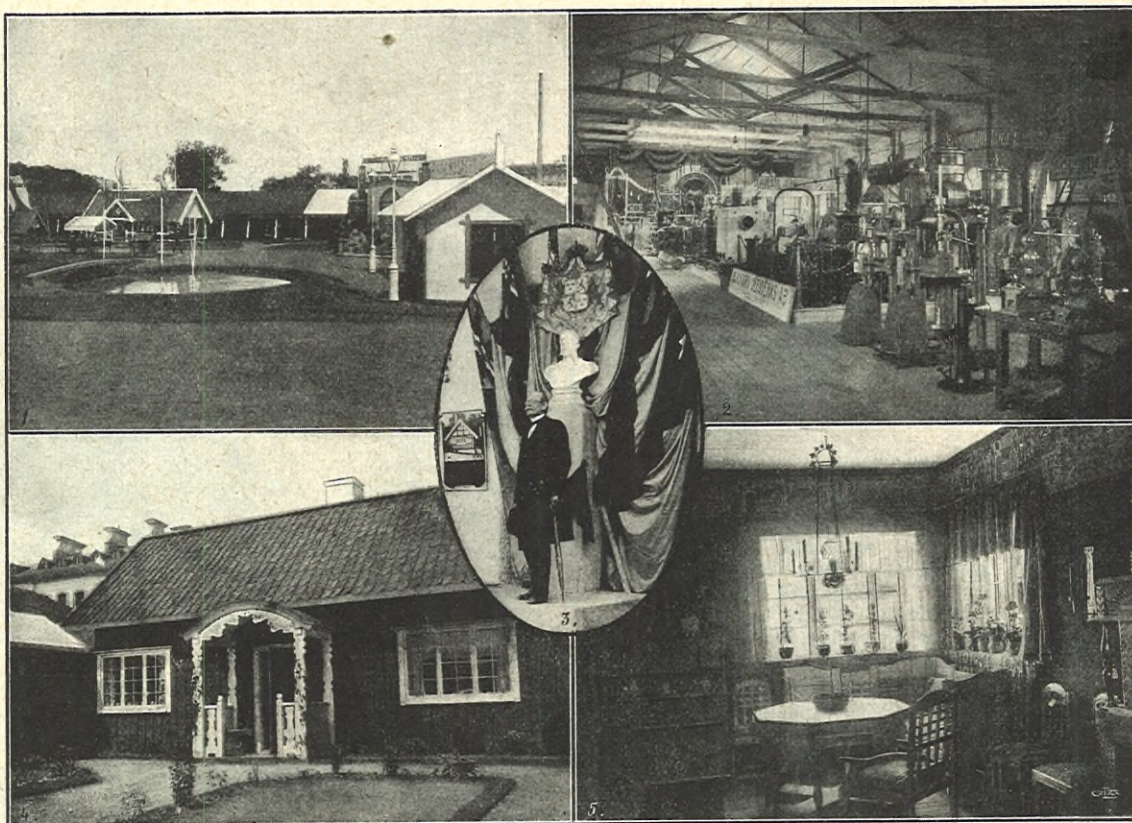
Till vänster om denna salong ligger matsalen med möbel i hvitt och brunt, oljemålade väggar i ljusblått och en väldig kristallkrona. I taket rader af små elektriska lampor. Bland konstverk här märkes, till vänster på vår bild, "Det gamla slottet" från prinsens egen pensel.

På andra sidan om salongen åt staden till ligger ett förtjusande hörnrum i hvitt med skjutbara väldiga fönster och kupolartadt tak. Detta rum är afsedt till vinterträdgård och kan om sommaren tjänstgöra som öppen arkad.

Prinsens arbetsrum befinner sig vid sidan af detta rum och har äfven dörrar till salongen. Det har gröna väggar och möbel i mahogny. På spiseln af svart marmor står en porträttbyst af prinsen själf i yngre år.

Den nedre våningen innehåller vidare köksdepartement, telefonrum, mottagningsrum m. m. I öfre våningen ligga prinsens sofrum, bostadslägenheter för uppvaktning och betjäning samt gästrum och i vindsvåningen prinsens rymliga målarateljéer.

Terrasserna åt segelleden äro helt enkelt oförläpneliga, där de ligga i den friska sjöbrisens med sina blomrabatter och statyer. Den kolossala bronsafgjutningen af Nike, hvilken höjer sig öfver det hela, ger också en karaktäristisk antydning om sinnesarten hos den furstlige konstnär, som låtit åt sig bygga detta ståtliga hem.

BYGGNADSFACKUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG. AXEL LARSSON FOTO. 1. UTSTÄLLNINGSSOMRÅDET. 2. INTERIÖR FRÅN EXERCISHUSET. 3. PROFESSOR WIJKANDER ÖPPNAR UTSTÄLLNINGEN. 4. SVENSKA HEMSLÖJDENS STUGA. 5. INTERIÖR FRÅN SVENSKA HEMSLÖJDENS STUGA.

UR DAGSKRÖNIKAN.

EN BYGGNADSFACKUTSTÄLLNING — den första i sitt slag i vårt land — har i dagarna öppnats i Göteborg, och meddela vi här invid några bilder från den intressanta utställningen, hvilken disponerar ett stort utrymme på f. d. exercisfältet, den i dagligt tal så kallade Heden, inklusive exercishuset och den nya konserthusbyggnaden.

Öppningshögtidligheten förrättades af professor Aug. Wijkander, som i ett kort anförande med framhållande af den moderna industriens allt mer fortgående specialisering framhöll att denna specialutställning var ämnad som en början till en rad dylika, hvilka man hoppades få till stånd inom industriens olika grenar.

Tager man i betraktande, att utställningen, som nämnt, är den första i sitt slag inom vårt land, måste man kalla den synnerligen lyckad. 152 utställare deltaga, 46 inom grupp byggnadsmaterial, 9 inom grupp byggnadskonstruktion och ingenjörsarbeten, 13 inom grupper byggnadsredskap, hjälpmaskiner och motorer och 20 inom grupp ritningar och modeller.

Syftet med utställningen, sådant det vid öppnandet angafs, är att understödja och utveckla samarbetet mellan fabrikanter å ena sidan och afnämare å andra sidan samt att visa byggnadsindustriens nuvarande ståndpunkt.

EN LYCKAD SOMMARFEST har i dagarna afhållits i Falun under tillströmning af stora massor del-

SOMMARFESTEN I FALUN. ERIK LARSSON OCH OLGA RINMAN FOTO. 1. BRUDTÅGET MED SPELMÄNNEN OCH BRUDPARET I SPETSEN DRAR GENOM GATORNA. 2 OCH 3. DELAR AF BRUDTÅGET.

Köp Venersborgs BARNSKODON!

Bästa svenska fabrikat!

Hvarje sula stämplad med vidstående fabriksmärke.

Tillverkas af:

Aktiebolaget

A. F. Carlssons Skofabrik, Venersborg.

Försäljes i minut hos de flesta skohandlande i landet.

MELLINS FOOD

är en lättsmält, närande föda för barn, sjuka, konvalescenter och ålderstigna personer och är varmt förordad af herrar läkare.

Köpes på alla apotek.

Prof samt broschyr om barns uppfostrning gratis och franko från

MELLINS FOOD DEPOT,
Malmö.

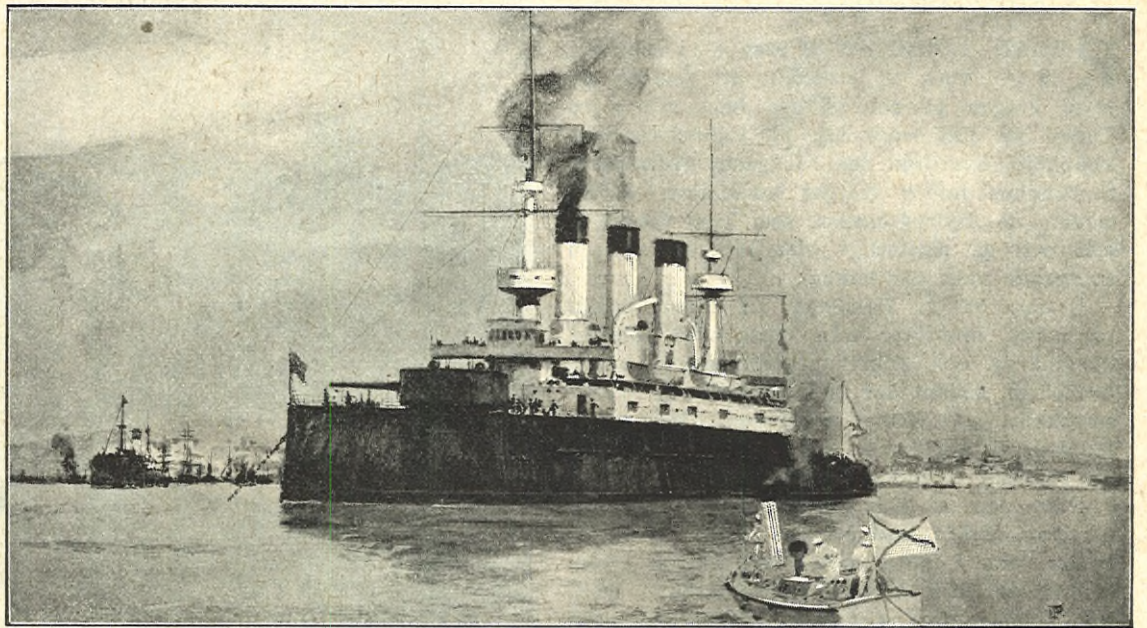
tagare från när och fjärran. Festen öppnades på den s. k. Kullen med ett högstämmt tal af landshöfding Holmquist, hvarpå ett brokigt folkliif utvecklade sig kring Kullen och i Stadsparken, där salustånd och tombola voro anordnade och där "sagospel", dans och musiknummer gäfvos omväxling. Dessutom hölls föredrag om Dalarne och Hemliffvet af kapten Schenström och rektor Sahlin, idrottsöfningar utfördes m. m. Andra dagen — söndagen — gafs konsert i Kopparbergs kyrka, hvarefter ett ståtligt "bröllopståg" drog genom gatorna. Först kom Orsa skyttegilles nationalklädda musikkår, så brudriddare till häst, klarinettblåsare samt slutligen brudparet, åtföljdt af brudpigor och nationalklädd allmoge från olika Dalasocknar. Tåget verkade synnerligen festligt och mottogs med stormande bifall. Från detta festens glansnummer meddelar Idun en del bilder.

På kvällen hölls nykterhetsföredrag af professor Wallis, dikter reciterades af Karl Erik Forsslund och kand. Aug. Ljunggren, det helas outtröttlige ledare, utbragte som avslutning ett fyrfaldigt leve för fosterlandet.

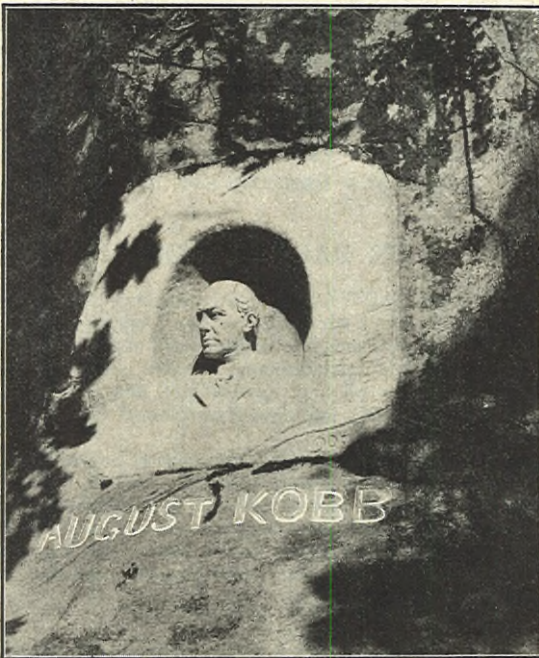
BARNAUTFLYKTERNA I GÖTEBORG. Redan i fjol somras framhöll Idun det förtjänstfulla företaget som Sällskapet för friluftsspel i Göteborg startat med utflykter i det gröna under sommarmånaderna för stadens folkskolebarn, hvarvid de få njuta af naturen, glada lekar i det fria och vänlig förplägning. Vi meddela i dag några bilder från en dylik utfärd, som äfven i år 3 gånger i veckan anordnas under ledning af 2 lärare och 2 lärarinnor, och hvarvid de öfverförtjusta små från kl. 12 på dagen till kl. 7 på aftonen få njuta landlifvets behag utom stadens hank och stör samt trakteras med smörgåsar och mjölk, allt för det billiga priset af 10 öre person.

AUGUST KOBBS, skaparen af Göteborgs ståtliga folkpark, den s. k. Slottsskogen, har i dagarna där erhållit sitt i en granithäll vid Källgrottan uthuggna monument, modelleradt af Christian Erikson.

DEN SENASTE VIDUNDERSAGAN FRÅN RYSSLAND är historien om pansarbåten Potemkins myteri, bombarderande af hamnen i Odessa o. s. v. Vi meddela i dagsnumret en bild af den märkliga tilldragelsen.

DET UPPRORISKA RYSKA SLAGSKEPPET KNIAZ POTESKIN, BLOCKERANDE ODESSAS HAMN.

DEN NYAFTÄCKTA MINNESVÅRDEN ÖFVER AUGUST KOBBS I SLOTTSSKOGEN I GÖTEBORG. OLGA RINMAN FOTO.

DEN NYE BISKOPEN I SKARA.

TILL BISKOP i Skara stift har utnämmts, e. o. professorn vid universitetet i Uppsala, kyrkoherden i Hagby pastorat, teol. dr. Hjalmar Danell.

Född i Lund, Östergötlands län, år 1860, blef Danell år 78 student i Uppsala, där han aflade både filosofie och teologie kandidatexamen, hvarefter han år 1891 prästvigdes. Docent och sedan professor i dogmatik och moralteologi, har han dessutom verkat inom svenska kyrkans missionsstyrelse och som medredaktör i Kyrklig Tidsskrift.

HJALMAR DANELL.

ETT TACK FRÅN »EN BLAND DE MÅNGA».

(Se Idun n:r 22 för den 1 juni i år.)

HILDA LARSSON har bedt mig att i sitt och sina små gossars namn tacka alla dem, som så vänligt kommit henne till hjälp.

Först vill hon tacka för det rika penningbidrag, 87 kr. 60 öre, som kommit henne tillhanda genom Iduns redaktion, och ber mig säga att denna summa, oafkortad, sättes in i en sparbanksbok. Icke mindre tacksam är hon för den härliga mjölk, som dagligen tillsändes henne från "Mjölkdroppen" i Malmö och som redan kommit de små gossarne att tilltaga i vikt. Och hur gladde det henne icke att få bädda ned dem i den hvitlackerade sängen, som kommit från Stockholm, och att få köra dem ut under gröna träd i en ny, präktig korgvagn!

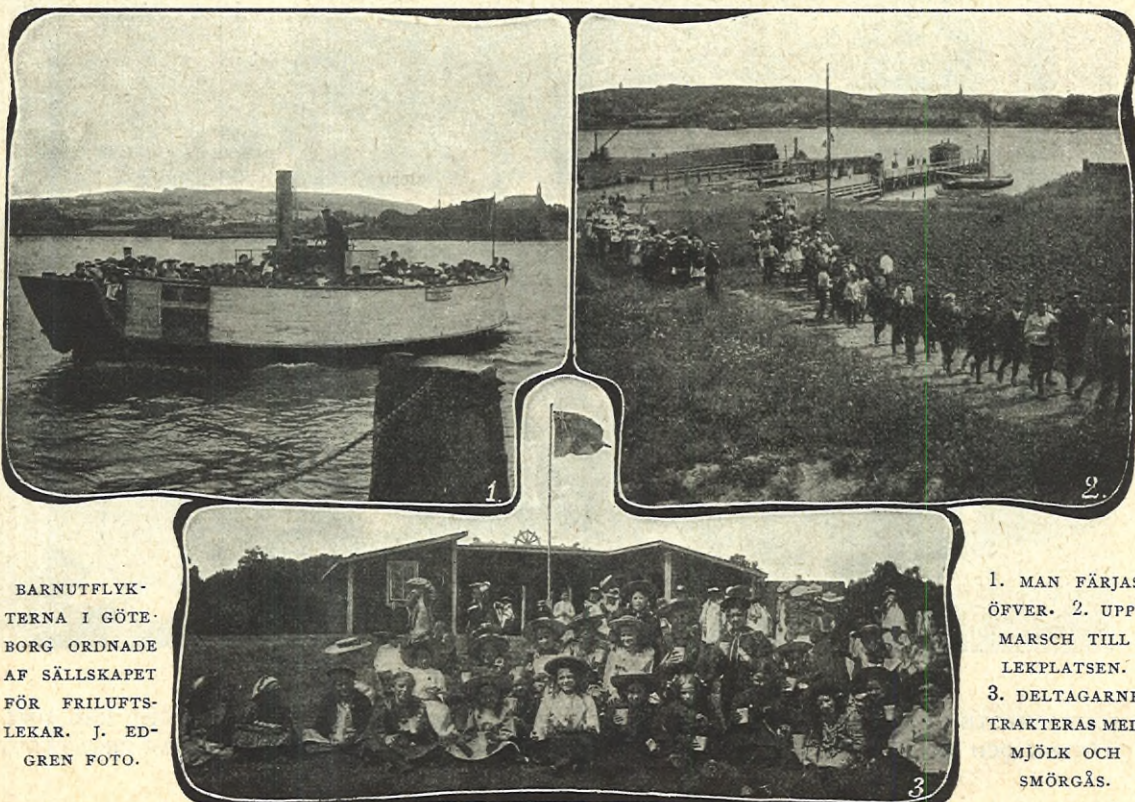
Vidare har en fru i Ulricehamn skickat 10 kr., en fru i Östersund 5 kr. Från Karlshamn har kommit lika mycket, från Porla brunn 10 kr. och från en egendom i närheten af Lund hela 15 kr. Som bidrag ännu alltjämt tyckas komma att inflyta, kunna här icke uppräknas *alla*, eller får det bli en annan gång.

Vidare ber tvillingarnes mamma mig säga, att om pojkarne (hvilka *aldrig* skrika) någon *enda* gång upphäfva sina späda röster, behöfver hon endast säga: "tyst, pågar, annars bli de snälla fruarna i Idun så lissna", för att dödstygnad ögonblicket därpå skall inträda, men därefter dröjer det icke många minuter, innan det allra näpnaste *joller* låter höra sig. "Gud vet hvad de då säga allt för vackert om sina beskyddarinnor," utlåter sig mamma Hilda. Och detta säger hon på fullt allvar, ty som Nisse och Axel ännu blott bära några få månader på sina små nackar, äro de *naturligtvis*, i likhet med alla andra barn, *underbarn*.

ASTRID AHNFELT.

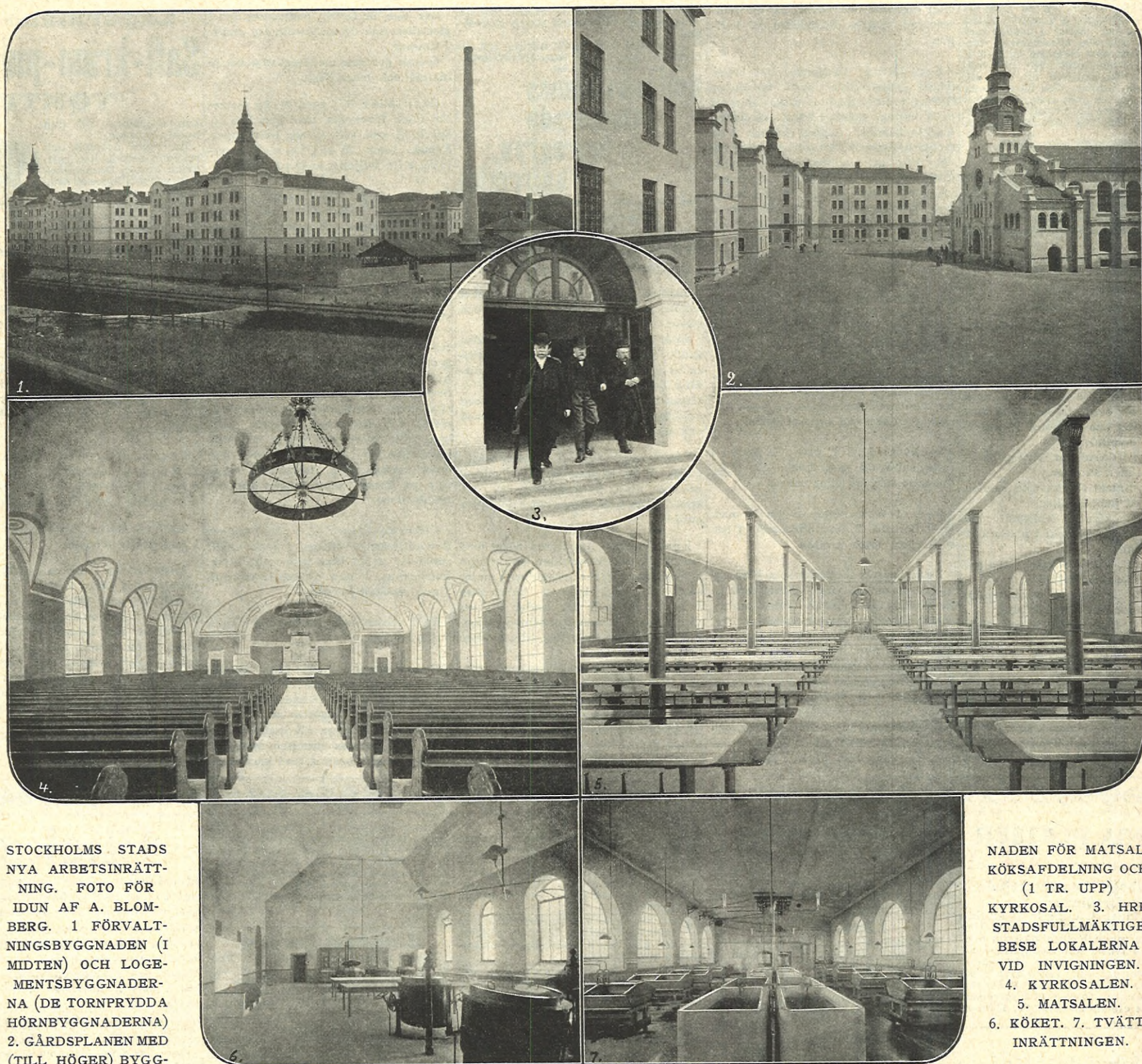
Iduns bibelupplaga.

TILL PRENUMERANTERNA på Iduns bibelupplaga följer med detta nummer ark 13, omfattande 14 —16 kap. af Marci Evangelium och med två helsidesbilder: »Jesus i Getsemane» af Axel Helsted samt »Kvinnorna vid gravnen» af Axel Ender.

BARNUTFLYKTERNA I GÖTEBORG ORDNADE AF SÄLLSKAPET FÖR FRILUFTSLEKAR. J. EDGREN FOTO.

1. MAN FÄRJAS ÖFVER. 2. UPPMARSCH TILL LEKPLATSEN. 3. DELTAGARNE TRAKTERAS MED MJÖLK OCH SMÖRGÅS.

STOCKHOLMS STADS NYA ARBETSINRÄTTNING. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1 FÖRVALTNINGSBYGGNADEN (I MIDTEN) OCH LOGEMENTSBYGGNADERNA (DE TORNPRYDDA HÖRNBYGGNADERNA) 2. GÅRDSPLANEN MED (TILL HÖGER) BYGG-

NADEN FÖR MATSAL, KÖKSAFDELNING OCH (1 TR. UPP) KYRKOSAL. 3. HRR STADSFULLMÄKTIGE BESE LOKALERNA VID INVIGNINGEN. 4. KYRKOSALEN. 5. MATSALEN. 6. KÖKET. 7. TVÄTTINRÄTTNINGEN.

EN MÖNSTERANSTALT.

STOCKHOLMS STADS NYA ARBETSINRÄTTNING.

EJ LÅNGT från Hornstull på Söder ligger det stortartade byggnadskomplex, som Stockholms stad låtit uppföra för sina mer eller mindre arbetsföra försörjningstagare. I närvaro af stadsfullmäktige och andra nbnjudne har den nya kommunalanstalten just i dessa dagar invigts och gör nu fullfärdig — det måste man erkänna — ett synnerligen ståtligt intryck med sina många byggnader, de flesta i tre våningar, sina i ljusa färger hållna fasader, sina kopparklädda hörntorn och sina rymliga gårdsplaner. Det lär ej heller i hela Skandinavien finnas någon motsvarighet till denna arbetsinrättning, som har plats för 1,468 hjälpbehöfvande.

För besökaren presentera sig först de båda, af hörntorn flankerade logementsbyggnaderna med förvaltningsbyggnaden mellan sig. Från logementsbyggnaderna sträcka sig långa flyglar, inramande den stora gårdsplanen. Midt bakom förvaltningsbyggnaden ligger på södra delen af planen matsals- och köksbyggnaden. Med sitt lilla torn, sin urtafla och sitt stora gafvelfönster gör denna byggnad intryck af tempel. En trappa upp är också kyrkosalen inredd.

Förvaltningsbyggnaden inrymmer kontorslokaler, rum för sysslomän och läkare, arkiv, väntrum, samtalsrum för understödstagarna, där dessa få mottaga bekanta, sessionssal med arkiv samt bostadsrum för förvaltningspersonalen. I logementsbyggnaderna, hvilka flyglar äro uppförda öfver praktiga och rymliga källare,

sträcka sig långa och ljusa korridorer. Längs den täta raden med höga fönster äro stolar och bord placerade och utmed långväggen skåp, i hvilka en hvar af understödstagarna har sitt fack, hvilket går att låsa. Korridorerna äro afsedda att äfven begagnas som dagsrum, däraf inredningen. Logementen göra ett godt intryck med sina sängar, ordnade två och två med en med hyllor försedd stol mellan hvarje par. Hvarje logement rymmer 18 å 20 sängar. Till samtliga höra toaletterum.

I kyrko-, matsals- och köksbyggnaden finna vi i bottenvåningen den rymliga och trefliga kökssalen med sina 10 ångkokningsapparater, hvardera rymmande 606 liter. Den väldiga matsalen kan på en gång rymma 600 gäster. Utanför matsalen ligger serveringsrummet hvarifrån portionerna lämnas ut genom stora skjutfönster, som vetta åt matsalen. Till köksafdelningen höra vidare ett disktrum med cementgolf och stora cisterner, föreståndarinnans skafferier m. m. samt en matsal för köks- och tvättpersonalen.

En dubbeltrappa för upp till kyrksalen, som är synnerligen vacker med sina ljusa väggar, sina takkronor i svart och brons, sin orgelläktare, predikstol och altare i hvitt och guld och himmelsblå stjärnbeströdda korhvalvet.

I verkstadsbyggnaden inrymmas stora och ljusa arbetsalor för olika yrken, såsom snickare, skräddare, skomakare, sadelmakare, tapetserare m. fl. och till hvarje våning höra förråds- och toaletterum. Tvättinrättningen omfattar, utom desinfektionsrum, tvätt- och maskinafdelning, äfven mangelbod, torknings-, lag-

nings- och linneförrådsrum. Det är meningen att här ej blott all tvätt för anstaltens egen räkning skall utföras, utan äfven kläder mottagas från staden.

Bageriet är äfven inredd efter moderna fordringar med ett flertal ugnar efter nyaste system, vattentuber för värmereglering o. s. v. Produktionen skall afse så väl anstaltens eget behof som också andra af kommunens inrättningar och en del sjukhus.

GARGAROL

välsmakande, koncentreradt, anti-septiskt munvatten.

Hämmer syrebildning i munnen, skyddar därför tänderna.

Bruksanvisning å intyget.

Obs! Stänkproppen förlagd i flaskhalsen. Obs!

HYLIN & C:o F. A.-B.
STOCKHOLM.

